

Holland, ja heel Europa een leeg benzinevat...

Ook het nu nog zo flinkige en tegelijk o zo bange Holland zal veel

eerder dan het zelf denkt bidden en smeken om..... *migranten*

Wie zei daar Indische Oceaan ?

En daar lichte Omtzigt , na al zijn tot dan toe plechtig vertoon van Heilige Rechtstatelijkheid , dan eindelijk een tipje van de sluier op. En wel In de Schoo-lezing, dat even pedante als onbenullige ritueel van rechts Nederland , enkele weken vóór de opening van het politieke jaar. Daar flirtte hij met ingehouden genot met de alom terecht gewraakte omvolkingstheorie, compleet met een ondeugend tersluiks knipoogje naar mogelijke fokprogramma's voor eigen wit volk. Een even onsmakelijk als achterbaks mengsel van racisme en sexismen. Onze immer zo pijnlijk precieze econometrist uit Enschede vertikte ten enen male een en ander wetenschappelijk te onderbouwen, maar wist dankzij het achteloos rondstrooien van enkele willekeurige cijfertjes met des te meer effect een beeld op te roepen van angstvisioenen van Afrikaanse horden die vroeg of laat het Avondland zouden kunnen bestormen. Zijn betoog - of beter zijn halfhartige poging in die richting - ademt een lui, bekrompen Europacentrisch wereldbeeld.

Waarom zou Afrika eigenlijk geïnteresseerd in Europa moeten zijn? Het kent genoeg andere emigratiebestemmingen, niet op het noordelijk halfrond maar in *The Global South*. En dat globale zuiden laat het vervuilde, grondstoffenarme en verbitterde Europa net zo lief achter als een leeg benzinevat.

=Begin wereldwijde mondiale krimp het midden van de jaren 60 van de 21e eeuw

Zullen we hier eerst maar weer eens enkele hardnekkige misverstanden over demografische prognoses in de komende decennia van deze 21e eeuw uit de wereld helpen? Hier wat cijfers uit een redactioneel op deze site van zon drie jaar geleden.

“De gevolgen van deze demografische verschuiving zullen kolossaal zijn. De klassieke bevolkingspiramide met weinig ouderen aan de top en veel jongeren aan de onderzijde komt er wereldwijd door op zijn kop te staan. In 23 vooral Aziatische en Europese landen zal de huidige bevolking zelfs meer dan halveren. Dit geldt voor onder meer Italië, Spanje, Portugal, Polen, Roemenië, Oekraïne, Japan, Thailand, en Zuid-Korea. Ook China's bevolking zal terugvallen, van 1,4 miljard naar 732 miljoen. En Nederland? Ook dat zal zich niet aan deze trend onttrekken. De bevolking valt er naar verwachting terug van ruim 17 miljoen tot 13,6 miljoen.”

Aldus prognoses voor de ontwikkeling van de omvang van de wereldbevolking voor de rest van de eeuw, bijvoorbeeld volgens bijvoorbeeld de immense studie van het *Institute for Health Metrics and*

Evaluation in de Amerikaanse stad Seattle onder leiding van biostatisticus en hoogleraar Stein Emil Vollset [1], een prognose die in het verlengde ligt van twee jaar eerdere onderzoeken [2]. Na een piek in de wereldbevolking van 9,7 miljard mensen in 2064 zal de wereldbevolking rond 2100 gedaald zijn tot zo'n 8,8 miljard volgens Stein. Oorzaken van de krimp en de vergrijzing? De daling van het gemiddelde aantal geboortes per vrouw [het zogeheten kindertal] zet door, óók in Afrika, waar de omvang van de bevolking voorlopig nog wel enkele decennia zal groeien, maar in een steeds trager tempo, maar niet veel later hoogstwaarschijnlijk gaat krimpen dankzij betere scholing van vrouwen in combinatie met de trek naar de stad - beide ontwikkelingen versterken de verdere geboortebeperving. In [delen van] Azië en in Europa zijn bevolkingskrimp en vergrijzing al volop aan de gang. In Europa worden krimp en vergrijzing gecompenseerd door immigratie, maar lang niet overal en in dezelfde mate. En niet meer voor lang..... Ook het nu nog zo flinkige en tegelijk o zo bange Holland zal veel eerder dan het zelf denkt bidden en smeken om..... *migranten*.

= De Indiase oceaan als nieuw-oude dynamische contactzone, een perspectief voor Afrika...

De mondiale bevolkingsgroei zal de komende decennia dus gestaag afnemen, óók in het volkrijke Afrika. Voorspellingen van Afrikaanse horden die Europa zouden overspoelen klonken al zo'n halve eeuw geleden maar werden niet bewaarheid [3]. "(...) *het is te makkelijk om te zeggen dat de Afrikaanse bevolking groeit en dat Afrikanen dus massaal naar Europa zullen komen. Ethiopiërs emigreren allang, maar naar de Golflanden die ze geen strobreed in de weg leggen. Waarom zouden ze naar Europa gaan? Europa moet niet denken dat het het centrum van de wereld is.*" riep de Amsterdamse migratiesocioloog Hein de Haas in een interview snedig [4]. Hij werd door bij de formatie van het kabinet Schoof als gezaghebbend deskundige geconsulteerd, maar weinig van zijn woorden zijn toen kennelijk tot Omtzigt doorgedrongen.

De opmerking van De Haas over Ethiopiërs die allang emigreren, maar naar de Golflanden verwijst naar een heel ander, niet zo bekrompen Europacentrisch maar veel realistischer geo-demografisch en geo-economisch perspectief dan dat van mensen als Omtzigt. Een perspectief dat ook vanuit *de longue durée* van de geschiedenis bezien aansluit op de enorme kantelingen die nu volop gaande zijn in de korte termijn-wereld van economie en politiek. Kantelingen en die alleen te begrijpen zijn als we oog krijgen voor de verschillende dimensies van historische processen. Oog voor de verschillende snelheden waarop de geschiedenis zich afspeelt bijvoorbeeld maar dat alleen is niet genoeg. Bij het analyseren van de lange termijn ten opzichte van de kortertermijn-ontwikkelingen is het van het allergrootste belang geschiedschrijving een 'futuristische' dimensie te geven. Daarbij is niet alleen en vooral de geschiedenis op zichzelf van belang, maar ook en niet in de laatste plaats de geschiedenis *van de toekomst*, dat wil zeggen de geschiedenis van toekomstverwachtingen uit het verleden die uiteindelijk niet of slechts zeer ten dele gerealiseerd werden maar onder inmiddels veranderde en thans veranderende omstandigheden nieuwe relevantie zouden kunnen krijgen. Op zoek dus naar de nieuw-oude toekomstpotenties die vanuit andere tot dan toe veronachtzaamde invalshoeken bekeken en geanalyseerd kunnen worden - bijvoorbeeld niet vanuit de gebruikelijke geo-politieke maar vanuit een 'hydro-politieke' invalshoek. Wie de wereld vanuit een dergelijke 'waterbril' beziet ontdekt mogelijk geheel nieuwe kanten van 'stokoude' geschiedenissen, ontdekt economische, politieke en culturele verbanden die tot dan toe over het hoofd werden gezien.

Niet land maar water wordt dan het uitgangspunt. Door via een maritieme bril te kijken ontdekken we in samenlevingen bepaalde patronen, anders dan bij de geijkte geo-gerichte manier van kijken en analyseren. Langs kusten vinden we een andere geest dan in diepe binnenlanden. Neem bijvoorbeeld in het geval van Europa niet het continent Europa waar onmiskenbaar twee zielen schuilen als uitgangspunt, maar de twee zeeën die het land hier omspoelen: de Middellandse Zee als uitgesproken besloten binnenzee en de Noordzee als open binnen zee, als zee die via Atlantische Oceaan en Noordelijke IJsee open staat voor de grote oceanische wereld.

En neem in het geval van Afrika en zuidelijk Azië de Indische Oceaan als uitgangspunt, die als kleinste der oceanen veel meer dan zijn twee veel ruimer bemeten broers in staat moet worden geacht een oude, voor de hand liggende economische en culturele verbindingen nieuw leven in te blazen. Deze oceaan vormt een essentiële dynamische verbingszone binnen *The Global South*, en wel tussen Oost Afrika (van Kaap de Goede Hoop via een Madagaskar) en Zuidoost Azië (van Maleisië/ Singapore via Atjeh/ Sumatra en Java tot de westkust van Australië), de Arabische dubbelzee - Perzische Golf en Rode Zee - in één grote beweging meenemend. In de benaderingswijze van de Nederlandse filosoof, politicoloog en bestuurskundige Haroon Sheikh [5] zou er in dit verband sprake kunnen zijn van een terugkeer van de geschiedenis. Na de dominantie van de Atlantische Wereld van de afgelopen vijf eeuwen kunnen aloude water- en handelsverbindingen van weleer in en om de Indische Oceaan nu met succes hun plaats op het economische en politieke wereldtoneel heroveren en deze nu met meer veerkracht en vindingrijkheid dan vroeger het geval was kunnen intensiveren en uitbreiden. Het is een proces dat we onder onze eigen ogen zien gebeuren, als we er tenminste open voor willen staan. De wereldbuiten- het-westen is inmiddels volop in staat gebleken zich eigenschappen van de moderniteit, waaronder technologische innovatie, eigen te maken zonder de specifieke waarden van het westen voor de volle honderd procent te hoeven over te nemen en de eigen tradities te hoeven verloochenen.

NOTEN

[1]

Zie: Floris van Straaten, *De wereldbevolking slinkt en vergrijsd nog sneller dan gedacht en 'de gevolgen zullen enorm zijn'* In: *NRC/HB* 1 februari 2021 Zie link: <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/02/01/bereid-je-voor-op-een-slinkende-en-grijzere-wereldbevolking-a4030026>

[2]

Zie over eerdere studies die al in een zelfde richting wijzen het boek van de Canadese onderzoekers Darrell Bricker en Joh Ibbitson, *Empty planet -The shock of global population decline* Londen [Uitg. Robinson] 2019 en soortgelijke onderzoeken, aangehaald in het artikel *Global Population Decline & de EU 7 als het nieuwe Europa* Zie link: <http://www.dubbelkrimp.nl/downloads/zomer-2019/RedactioneelZomer2019.pdf>

[3]

"[...]in 1973 publiceerde de Franse romanschrijver Jean Raspail zijn apocalyptische boek *Le camp des saints*, waarvan er een half miljoen exemplaren werden verkocht en dat in het Nederlands verscheen onder de titel *Het legerkamp der heiligen*. De auteur schetst een toekomst waarin miljoenen immigranten uit de 'Derde Wereld' Frankrijk en de rest van Europa ontwrichten.[...] Dat laatste is overigens helemaal niet het geval. Ondanks het feit dat de bevolking van Afrika sinds 1973, toen Raspails boek verscheen, is ruim verdrievoudigd (van 400 miljoen naar 1,5 miljard) blijft hun aandeel in de Europese bevolking bescheiden en is het vooral het gevolg van de werving van gastarbeiders in Noord-Afrika, de dekolonisatie van Europese kolonies zoals Algerije en een aantal West-Afrikaanse landen en een al meer dan een halve eeuw durende verwoestende oorlog (met Russische en Europese wapens) in de Hoorn van Afrika. Verreweg de meeste migranten verhuizen binnen of tussen Afrikaanse landen.' Aldus de gerenommeerde migratiehistoricus Leo Lucassen in de *NRC* van 3 september 2024 in het artikel: *Omtzigt belemmert demografische oplossingen*

[4]

Het citaat is aangehaald in: Hans Steketee, *Omtzigt haalde bij de H.J. Schoo zaken door elkaar, zeggen migratie-deskundigen* In; *NRC* 4 september 2024 [zie link: <https://www.nrc.nl/nieuws/2024/09/04/angstvisioen-afrikaanse-migranten-van-omtzig-klopt-niet-zeggen-twee-migratiedeskundigen-a4864647#/krant/2024/09/05/#104>]. Het zou geen kwaad gekund hebben als Omtzigt de inhoud het opus magnum van De Haas zich eerst serieus tot zich door had laten dringen: *Hoe*

migratie echt werkt – Het ware verhaal over migratie aan de hand van 22 mythen Amsterdam [Spectrum] 2023

[5]

Haroon Sheikh, ***Hydropolitiek – Samenwerking en politiek op zeven zeeën*** Amsterdam [Boom] 2019, ., blz. 1-46 en 77-148